

Mgr. František Lukl, MPA
předseda

Praha, 29. ledna 2018
Č.j: 57/18

Vážená paní starostko, vážený pane starosto, vážená paní primátorko, vážený pane primátore,

dovolte mi, abych reagoval na dopis, který jste v minulých dnech obdrželi od oborových svazů ze sektoru odpadového hospodářství (dále také „Dopis“).

Předně bych chtěl uvést, že v tomto Dopise je uvedeno několik informací, které nejsou zcela přesné. Jednou z těchto informací je, že cílem novely zákona o odpadech (viz příloha č. 1 k Dopisu) má být zákaz skládkování od roku 2024. Je nutné uvést, že v § 21 odst. 7 stávajícího znění zákona o odpadech je uvedeno, že „*Na skládky je od roku 2024 zakázáno ukládat směsný komunální odpad a recyklovatelné a využitelné odpady stanovené prováděcím právním předpisem.*“. Novela, kterou jste obdrželi, tedy pouze zpřesňuje tuto skutečnost a již neuvádí neurčitých pojmů jako recyklovatelný či využitelný odpad.

Jak je v Dopise zmiňováno, připravovaná evropská legislativa navrhuje striktní omezení skládkování komunálních odpadů, a to na 10 % v roce 2030. Zároveň však má být stanoven požadavek na výrazné navýšení úrovně recyklace, a to včetně recyklace komunálních odpadů až na 65 % do r. 2030. Diskuze členských států EU ke směrnici podporujícím tzv. oběhové hospodářství však nejsou zatím ukončeny. I při akceptaci uvedených navrhovaných cílů zůstává otázkou, co se má dít se zbývajícím odpadem (minimálně 25 %) a dalším odpadem, který není možné jakkoliv materiálově využít či recyklovat. Dlouhodobým názorem Svazu měst a obcí ČR je, že zbývajícím odpadem by měl být energeticky využíván bez další úpravy v různých zařízeních, které jen zvýší náklady na nakládání s odpady pro města a obce. Namísto znečišťování prostředí by tak odpad mohl sloužit jako zdroj energie a tepla, potažmo jako náhrada uhlí.

Jak bylo řečeno, již stávající zákon o odpadech počítá s ukončením skládkování směsných komunálních odpadů (dále také „SKO“). Smyslem diskutované novely je vytvořit městům a obcím dostatečný prostor, aby se přizpůsobily změnám, resp. se rozhodly, jakou cestou jít při nakládání s odpady od občanů. Jako původci komunálních odpadů budou muset

obce řešit i nadále, jak nakládat s těmito odpady při jejich dlouhodobě neklesající produkci, a to se zohledněním všech požadavků, které vyplynou z přijetí cílů pro evropské oběhové hospodářství. Strategie založená na předcházení vzniku odpadů, maximální recyklaci a energetickém využití vhodných odpadů je podstatou odpadového hospodářství vyspělých evropských zemí, např. Německo, Rakousko, Švýcarsko, Belgie, Holandsko, Švédsko apod.

Kromě administrativní úpravy zákazu skládkování komunálních odpadů je obsahem novely přinést další motivační prvek, a to fiskální (ekonomický). Je prokázáno, že ekonomická motivace je silný impuls ke změnám chování adresátů normy. Skládkování je v ČR totiž doposud nejlevnější formou, jak nakládat s odpady, ve srovnání s nákladnějšími technologiemi na recyklaci a další využití odpadů včetně energetického. Je ale nejméně žádoucí z hlediska ochrany životního prostředí. Proto by se vedení měst a obcí měla s dostatečným předstihem, tj. mezi roky 2018 až 2023, zabývat otázkou, jak zmenšit objem skládkovaných komunálních odpadů a zajistit vyšší míru třídění a dalšího materiálového případně i energetického využití odpadů od občanů. Jedna z možností je připravovat na principu meziobecní spolupráce společné projekty na organizaci a zajištění provozu odpadového hospodářství ve větších územních celcích, a to i s případným budováním potřebné infrastruktury pro oddělené shromažďování, třídění a následnou přepravu odpadů do vhodných kapacitních zařízení za účelem jejich dalšího využití (velké třídící linky, zpracovatelská zařízení, zařízení k energetickému využití odpadů).

Dále se diskutuje také změna v podobě úpravy směřování výnosu ze skládkovacího poplatku, kdy by, podle mínění SMO ČR a AK ČR, jeho větší část měla jít do krajských fondů na realizaci krajských Plánů odpadového hospodářství, konkrétně na projekty vedoucí ke zvýšení využití odpadů ve městech a obcích. Tyto finance by měly být účelově vázané pouze na projekty v odpadovém hospodářství, obdobně jako je to u výběru poplatků za odběr podzemních vod, ze kterých financují kraje naplňování Plánů rozvoje vodovodů a kanalizací (PRVK). Kraje jsou blíže potřebám měst a obcí, kdežto původně navrhovaný přesun výnosu do SFŽP by v takové míře nezajistil, že by tyto prostředky byly použity do rozvoje využití komunálních odpadů z obcí a měst.

Předmětem připomínek ze strany Svazu měst a obcí ČR je také požadavek na ochranná opatření pro případ, že v roce 2024 nebude k dispozici dostatečná síť (či množství) odpovídajících zařízení.

Svaz měst a obcí ČR, stejně jako Česká asociace odpadového hospodářství a další organizace, byl přizván k diskuzi o této novele a jejím obsahu, ale základ jeho práce je ve snaze korigovat někdy naivní, někdy až tvrdé tržní návrhy zúčastněných stran. Být součástí diskuze nad různými legislativními změnami je jednou ze zásadních činností Svazu. Pakliže bychom se totiž snažili alibisticky neúčastnit takovýchto debat, byla by velmi často jakákoliv snaha o změnu připravených návrhů v rámci dalšího legislativního procesu již marná.

Návrh, který Vám byl zaslán jako příloha Dopisu, však již mimo jiné díky zásahu Svazu měst a obcí ČR doznal změn. Jednou z nich je například úprava výše skládkovacího poplatku,

kdy s navýšením na úroveň 2000 Kč se plánuje až od roku 2027. Tedy v době, kdy již nebude dle stávající platné legislativy možné směsný komunální odpad skládkovat. Svaz požadoval (i s ohledem na výše uvedené), aby byl nárůst skládkovacího poplatku mírný, přičemž např. v roce 2023 by mě dosáhnout 900 Kč, tj. nárůst o 400 Kč/t, tj. dle průměrné produkce SKO v obcích cca 80 Kč/obyvatel/rok.

Vážená paní starostko, vážený pane starosto, vážená paní primátorko, vážený pane primátore, dovoluji mi Vás na závěr ubezpečit, že Svaz měst a obcí ČR není tím, kdo sleduje svůj podnikatelský prospěch, ale byl, je a bude vždy tím, kdo hájí zájmy měst a obcí ve všech oblastech jejich činnosti. V odpadovém hospodářství tomu není jinak. K novému zákonu o odpadech jsme uplatnili celou řadu zásadních připomínek, včetně té, která se týkala výše skládkovacího poplatku. Jako jediná organizace jsme následně zájmy měst a obcí hájili i na několikadenním vypořádání připomínek, z nichž vyšla celá řada rozporů. Prosazováním zájmů měst a obcí jsme již v minulosti mnohokrát dokázali, že jsme silným partnerem pro naše členy. Pro příklad uvádím zamezení schválení novely zákona o odpadech předložené panem poslancem Oklešťkem v roce 2014, která obsahovala tabulku s opravdu výrazným navýšením skládkovacího poplatku, či zmírnění povinnosti odděleně sbírat biologicky rozložitelný komunální odpad pouze na ten rostlinného původu (navrhovaný v další novele zákona o odpadech z roku 2014).

S úctou

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized initial 'D' followed by a cursive name.